

blev afgørende for udfaldet, er det ved afgørelser om omgørelse betragtninger over, hvad hensynet til barnets tarv nu kræver, der er udslagsgivende. Det er ikke nok, at forholdene har forandret sig væsentligt. Det kræves desuden, at de har forandret sig således, at hensynet til børnenes tarv kræver, at afgørelsen gøres om.

Heraf følger en stærk begrænsning af anvendelsesområdet for § 32. Børn skal have lov til at vokse op i ro og skal ikke være kastebold mellem stridende forældre. Når der er forløbet nogen tid, skal der meget stærke grunde til at gennemføre en forandring. De tilfælde, hvor der kan blive tale om omgørelse, bliver derfor navnlig sådanne, hvor den af forældrene, som har fået tillagt forældremyndigheden, har gjort sig skyldig i grov forsømmelse af barnets pasning og opdragelse eller på anden måde har vist sig uegnet til at tage sig af barnet, idet han f. eks. er blevet sindssyg eller er blevet idømt langvarig fængselsstraf. Der kan også blive tale om overførelse, hvis barnet gennem længere tid har opholdt sig hos den anden efter aftale eller stiltiende godkendelse.

Som eksempel fra retspraksis henvises til en højesteretssag fra 1941 (U.f.R. 1941, side 281), hvor der var rejst spørgsmål om ændring af en 5½ år gammel afgørelse, hvorved forældremyndigheden over en pige og en dreng, der nu var henholdsvis knap 13 og knap 9 år gamle, var blevet tillagt moderen. Faderens begrundelse for kravet om ændring var dels børnenes nuværende alder, dels at moderen havde indgået nyt ægteskab. Ingen af de tre retsinstanter fandt, at der forelå væsentligt forandrede forhold. Over for et flertal på 6 højesteretsdommere stod et mindretal på 3, der ville overføre forældremyndigheden over drengen til faderen, bl. a. fordi hensynet til drengens udvikling og uddannelse i de kommende år talte stærkt for at overlade ansvaret og omsorgen for drengen til faderen.

Der er ikke i justitsministeriet fundet praksis til belysning af spørgsmålet. Det må dog i tilslutning til besvarelsen af udvalgets spørgsmål 23 påpeges, at man, hvis barnet er over 15 år, også ved ændring af den oprindelige afgørelse vil lade barnets ønske være udslagsgivende, ligesom man, når barnet er over 12 år, vil tillægge barnets ønske stor vægt.

2. Efter ægteskabslovsforslaget § 52 kan aftale eller afgørelse om forældremyndighed ændres ved dom, såfremt væsentligt forandrede forhold kræver det, og efter forslaget til myndighedslovens § 32, stk. 2, kan afgørelser i henhold til myndighedslovens kapitel 3 ændres af overøvrigheden, såfremt væsentligt forandrede forhold kræver det.

Det materielle kriterium for ændring er således opretholdt uændret, jfr. betænkning II, s. 106.

3. Det under 1 anførte viser, at man normalt ikke vil tillægge barnets udvikling i tiden efter den oprindelige afgørelse en sådan vægt, at dette kan medføre en ændring af afgørelsen, men efter dissensen i den omtalte højesteretsdom kan det tænkes, at man i ganske særlige tilfælde vil lade hensynet til barnets udvikling være afgørende.

Hvis man udtrykkeligt i bestemmelsen gav udtryk for, at barnets alder og udvikling i sig selv skulle kunne udgøre „væsentligt forandrede forhold“, ville man efter justitsministeriets vurdering prisgive det hensyn til at sikre barnet en rolig udvikling, som med rette er fremhævet af Ernst Andersen. Selv om domstolene antagelig kun i begrænset omfang ville finde, at det på grund af ændringer med hensyn til alder og udvikling ville stemme med barnets tarv at ændre den tidligere truffne afgørelse af forældremyndighedsspørgsmålet, ville bestemmelsen kunne virke procesfremmende, og den uvished om den fremtidigt gældende ordning, som en eller flere retssager om spørgsmålet måtte medføre, ville virke belastende, ikke mindst for halvstore eller store børn.

Efter justitsministeriets opfattelse bør man heller ikke i bestemmelsen særligt fremhæve, at der i sager om eventuel ændring af den tidligere truffne afgørelse skal tages særligt hensyn til barnets alder og udvikling. Dels er det overflødig at præcisere, at disse forhold må indgå i overvejelserne med betydelig vægt, dels vil det næppe være rigtigt generelt at foreskrive, at der skal tillægges specielt disse hensyn større betydning end andre forhold, som måtte være relevante i den enkelte sag.

Spørgsmål 32:

Ministerens kommentarer til en ændring af betingelsen „såfremt væsentligt foran-